

Styre

Fakultetsstyret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Arkivreferanse

2025/3570

Styresak

38/25

Dokumentdato

30.05.2025

Møtedato

10.06.2025

Retningslinjer for studenter bruk av kunstig intelligens (KI) i eksamensbesvarelser og obligatoriske oppgaver

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- [Veiledning om bruk av samtaleroboter ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet](#)
- Vedlegg 1: Forslag til oppdaterte *Retningslinjer for studenter bruk av kunstig intelligens (KI) i eksamensbesvarelser og obligatoriske oppgaver.*
- Vedlegg 2: Innspillsrunde (2025/3570)

Bakgrunn

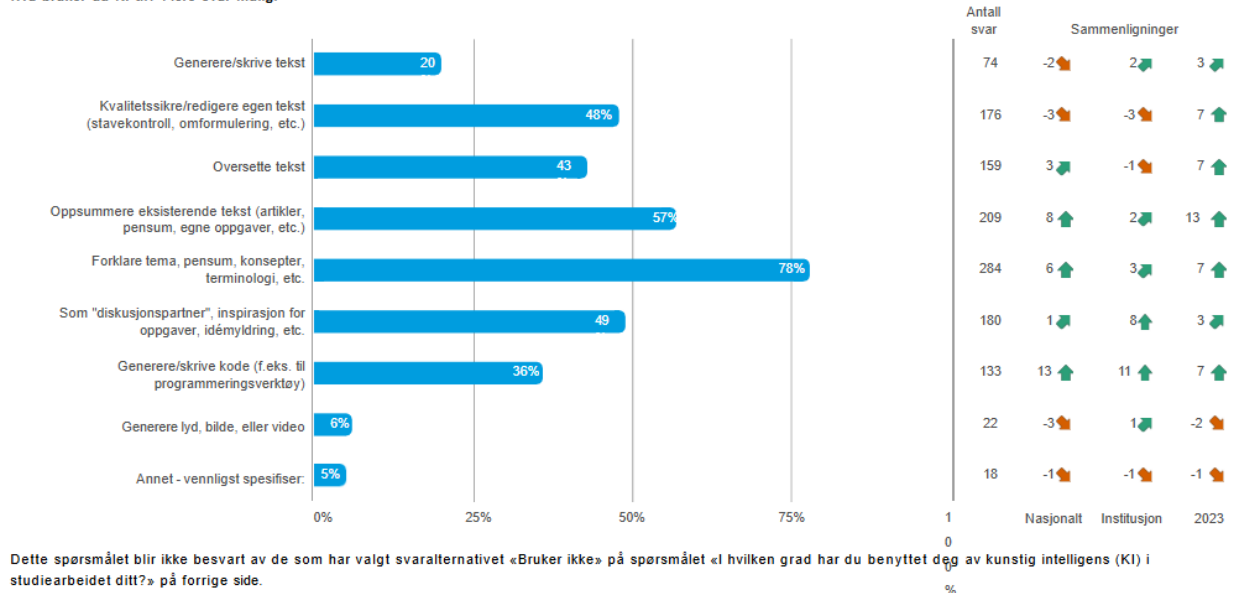
Det samfunnsvitenskapelige fakultet etablerte våren 2023, som det første fakultetet ved UiB, [Veiledning om bruk av samtaleroboter ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet](#). I tiden etter dette har KI-verktøyene fortsatt å utvikle seg, og både studentenes og UiBs kjennskap og kunnskap om kunstig intelligens har utviklet seg betydelig. Samtidig er KI-feltet i en så rask utvikling at vi fremdeles ikke har den fulle oversikt over hvilke verktøy som er tilgjengelige og hva bruk av disse innebærer for læring og akademisk arbeid.

I Studiebarometeret 2024 ble studentene i Norge spurt om deres bruk av KI. Dette var et nytt spørsmål i 2024 og gir oss en god ide om hvordan i hvilken utstrekning studentene benytter KI i sitt læringsarbeid. Figur 1 under viser svarene fra SV-fakultetets studenter og vi ser at studentene bruker KI-verktøy til mange ulike formål. Samtidig melder studenter i hele sektoren at de er usikre på hva som er tillatt bruk av KI ved eksamener og hva som eventuelt ikke er tillatt og kan bli regnet som fusk.

Figur 1: SV-studentenes svar fra Studiebarometeret 2024 på spørsmålet: «Hva bruker du KI til?»

Kunstig intelligens

Hva bruker du KI til? Flere svar mulig.

UiBs ressurside om studenters bruk av KI

UiB har utviklet en felles veiledning for studenters bruk av KI i studiene på nettsiden [Studenters bruk av kunstig intelligens](#). Nettsiden gir en oversikt over de vanligste verktøyene basert på generativ kunstig intelligens og rammene rundt bruken av disse verktøyene ved UiB. Her omtales hva KI-verktøy er, fallgruver ved bruk, juridiske rammer og rammer for kildeføring ved bruk av KI. Videre viser nettsiden til at bruken av slike verktøy varierer stort utfra fagområdet, og at fakultet og fagmiljø vurderer selv bruken av slike verktøy på sine fagområder. Nettsiden har lenke til de fakultetsvise retningslinjene som fins ved UiB.

Informasjonssiden redegjør for at KI-generert innhold må kildehenvises etter samme prinsipper som andre kilder. Mange universiteter, også UiB, viser til APA7-stilen som et eksempel, og lenker til [Kildekompasset](#).

Nettsiden omtaler også akademisk redelighet og hvordan eventuell bruk av KI-verktøy står i forhold til dette:

«Tekst - og samtaleverktøy basert på KI og andre digitale verktøy, reiser spørsmål knyttet til både kildebruk og krav om selvstendighet. Som hovedregel er det et krav om at svaret på eksamen er en selvstendig produsert tekst.

Dette gjør at å levere en tekst som helt eller delvis automatisk frembragt vil regnes som fusk, med mindre det er sitert på redelig måte.»

Prosess og innspillsrunde våren 2025

Våren 2025 har fakultetet utarbeidet en oppdatert versjon i form av *Retningslinjer for studenters bruk av kunstig intelligens i eksamensbesvarelser og obligatoriske oppgaver*, se vedlegg 1. En målsetting for arbeidet og retningslinjene er å gi tydelig informasjon til studentene om hva som er tillatt og ikke tillatt bruk av KI-verktøy i eksamensbesvarelser og oppgaver.

Oppdatering av fakultetets KI-retningslinjer ble tatt opp i Utdanningsforum med undervisningsledere 3. februar 2025. Deretter ble det utarbeidet et førsteutkast til drøfting 4. mars. Utkastet ble sendt på en innspillsrunde til instituttene 13. mars, med svarfrist 10. april. (2025/3570). Seks av instituttene sendte innspill til retningslinjene.

De fleste instituttene vil tillate bruk av KI-verktøy innenfor tydelige rammer, mens to institutt er mer negative til å tillate KI-verktøy i eksamensbesvarelser og obligatoriske oppgaver. Utover dette gikk følgende tilbakemeldinger igjen i innspillene:

- Positivt at fakultetet tar opp problemstillinger rundt KI og oppdaterer et felles regelverk
- Utkastet som ble sendt ut var for uklart på hva som er tillatt KI-bruk og ikke tillatt KI-bruk
- De fleste viser til Universitetet i Tromsøs nivåinndeling for KI-bruk og ønsker noe tilsvarende
- Behov for avklaringer om forholdet mellom regler og retningslinjer
- Instituttene ønsker ikke at regler for KI-bruk skal oppgis i emnebeskrivelsen. De fleste ønsker å bruke Mitt UiB til å informere om dette.

På spørsmålet om i hvilken grad og på hvilken måte studentene skal dokumentere og oppgi KI-bruk er det noe variasjon i tilbakemeldingene.

Utarbeidelse av ny versjon etter innspillsrunden

Retningslinjene har blitt betydelig justert etter innspillsrunden og legges nå frem for fakultetsstyret for behandling. Retningslinjene er satt opp som fem kategorier av KI-bruk. Det er et viktig poeng at det er fem kategorier/bruksområder, og ikke fem nivåer som bygger på hverandre. Begrepet «kategorier» tydeliggjør at bruk av for eksempel kategori 4 ikke automatisk impliserer at også kategori 3 og 2 er tillatt.

I utformingen av kategoriene har vi særlig tatt utgangspunkt i veiledningene for KI-bruk som er utarbeidet ved Universitetet i Tromsø og ved Det medisinske fakultet ved UiB, i tillegg til Det juridiske fakultet, UiB.

De oppdaterte KI-retningslinjene ble diskutert i Utdanningsforum 5. mai og i instituttledermøte 20. mai.

Retningslinjene ble også presentert for det administrative Studienettverket 12. mai 2025, og studenters bruk av KI-verktøy har vært drøftet i Studentforum med studentutvalgene.

Variasjon i KI-bruk, innenfor et felles rammeverk

Utformingen av retningslinjene som et rammeverk med kategorier av KI-bruk gir rom for at fagmiljøene kan fastsett tillatt KI-bruk på sine emner og fag, samtidig som det fins et felles rammeverk som kan gjøres kjent for studenter og fagmiljø.

Informasjon til studentene om hva som er tillatt KI-bruk på et konkret emne

UiBs studieforskrift fastslår ([§ 7-4.1 Gjennomføring av eksamen](#)) at studenten plikter å «svare i samsvar med dei formelle krava til eksamenen som står i eksamensoppgåva og emneskildringa» og å «ikkje nytte anna enn lovlege hjelpemiddel». Kategori for KI-bruk må, i tråd med dette, oppgis i eksamensoppgaven. Eventuelle dokumentasjonskrav må også omtales i eksamensoppgaven.

Studentene må også få informasjon om tillatt KI-bruk på Mitt UiB ved semesterstart, slik at de i god tid vet hvilken bruk som er tillatt og kan innrette seg etter dette i forberedelsen til eksamen.

Fakultetet vil ta initiativ til å utarbeide en felles rutine for informasjon om hvilke(n) KI-kategori(er) som gjelder på det enkelte emnet¹.

Regler versus retningslinjer

Den kategorien av KI-bruk som blir opplyst i eksamensoppgaven, blir gjeldende regler for KI-bruk på emnet. I sensurarbeidet kan og må komiteen da legge dette til grunn. I de tilfellene der det oppstår mistanke om ikke-tillatt KI-bruk i en besvarelse, kan fakultetet og UiBs Klagenemd legge til grunn den informasjonen som er blitt gitt i eksamensoppgaven og på Mitt UiB.

Dokumentasjonskrav ved bruk av KI-generert innhold i eksamensbesvarelser

Ved innlevering i Inspera må studenten bekrefte å ha fulgt reglene som gjelder ved eksamen på det aktuelle emnet.

I de tilfellene der det er dokumentasjonskrav knyttet til KI-bruk, må dokumentasjon oppgis i et vedlegg til selve oppgaven/besvarelsen, og inkluderes i det samme dokumentet som oppgaven/besvarelsen ved innlevering i Inspera. Ord i vedlegget skal ikke telles med i ordgrensen på eksamenen.

Nærmere omtale av dokumentasjonskrav for de ulike kategoriene

I kategori 1 har studenten ikke anledning til å bruke KI-verktøy i noen deler av arbeidet med eksamensbesvarelsen eller den obligatoriske oppgaven. Siden KI ikke skal brukes, er dokumentasjonskrav ikke relevant for denne kategorien.

I kategori 2 kan studenten bruke KI-verktøy til generelle aktiviteter, som idemyldring og oversikt over tema og problemstillinger, men all tekst og alle deler av den ferdige besvarelsen skal være produsert av studenten selv. Det er altså ikke tillatt å inkludere KI-generert tekst eller annet innhold i oppgaven.

På bakgrunn av at kategori 2 ikke omfatter bruk av KI-generert tekst (eller annet innhold), er det ikke lagt inn et generelt krav om at studenten dokumenterer KI-bruk i kategori 2. Dersom fagmiljøet mener det er hensiktsmessig, har de imidlertid mulighet for å kreve dokumentasjon.

I kategori 3, 4 og 5 er det tillatt å bruke KI-verktøy til å bearbeide eller generere tekst eller andre deler av oppgaven på ulike måter. Fagmiljøene har vært samstemte om at det i slike tilfeller er nødvendig at bruken av KI-verktøy dokumenteres og gjerne også begrunnes. KI-retningslinjene fastsetter derfor krav om at studenten må «i vedlegg til oppgaven oppgi verktøy, versjon, hvordan KI-verktøyet er brukt, og begrunnelse for bruken.» I tillegg kan fagmiljøet i eksamensoppgaven «oppgi ytterligere krav til dokumentasjon».

¹ Blant emner med innleveringsoppgaver. På emner med skoleeksamen eller muntlig eksamen inngår ikke KI-verktøy som mulige hjelpemiddel.

Kommentarer fra ledelsen

I likhet med sektoren for øvrig opplever fagmiljøene utfordringer i studieprogrammene knyttet til egen og studentenes kompetanse på bruk av KI. Flere miljø har i prosessen med KI-retningslinjene tatt opp behovet for kompetanseheving knyttet til egen KI-bruk i tilknytning til undervisning og opplæring av studenter i hensiktsmessig bruk av KI i læringsarbeidet.

Gitt den rivende utviklingen innen KI-teknologien, og den kontinuerlige prosessen med å gjøre seg kjent med nye verktøy og hvordan disse påvirker læringsprosesser og høyere utdanning som sådan, er det sannsynlig at KI-retningslinjene vil måtte revideres innen relativt kort tid.

På nasjonalt plan nedsatte regjeringen i mars 2025 en [arbeidsgruppe som skal gi råd om hvordan KI-teknologien kan komme studenter, universiteter, høyskoler og samfunnet til gode](#). Blant annet skal utvalget gi råd om hvordan institusjonene og fagmiljøene kan veilede studenter i god KI-bruk. Utvalget skal levere sin rapport innen 1. oktober 2026.

Forslag til vedtak

Fakultetsstyret slutter seg til Retningslinjene for bruk av KI-verktøy i eksamensbesvarelser og obligatoriske oppgaver ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet.

Retningslinjene gjøres gjeldende fra 1. august 2025.

Siri Gloppen
dekan

Kirstine Kolsrud
fakultetsdirektør

30.05.2025/Ranveig Lote

Retningslinjer for studenters bruk av KI i eksamensbesvarelser og obligatoriske oppgaver ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet (KI-retningslinjer)

Bruksområder for KI-verktøy i eksamen og oppgaver

Ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet (SV) har definert fem kategorier for bruk av KI-verktøy ved eksamener og oppgaver. Hver kategori definerer et bruksområde for KI, basert på hvilke oppgaver man bruker KI til. Kategoriene navngir ikke hvilke KI-verktøy man kan bruke, da hvilke verktøy som er aktuelle å bruke kan og vil variere fra fag til fag og over tid. Hva som er aktuelle KI-verktøy vil variere i ulike emner, og fagmiljøet avgjør hvilket nivå av KI-bruk som er tillatt på eksamen og obligatoriske oppgaver.

Informasjon om hva som gjelder på det enkelte emne:

- Mitt UiB ved semesterstart
- På selve eksamensoppgaven skal tillatte hjelpemidler være spesifisert, også graden av KI-bruk.

Akademisk redelighet ved UiB

Akademisk redelighet er en overordnet norm for studenter ved UiB. Akademisk redelighet innebærer at det er studentens eget selvstendige arbeid som skal leveres ved innleveringsoppgaver og eksamener. Av dette følger også at bruk av innhold som er utarbeidet av andre enn studenten selv (mennesker eller KI-verktøy), skal kildehenvises og oppgis i tråd med godkjente referansestiler.

Egenerklæring

Ved innlevering av eksamensbesvarelser og obligatoriske oppgaver i Inspira (eksamensplattformen) må studenten bekrefte at arbeidet som leveres inn er dennes eget arbeid og at hen har fulgt reglene som gjelder ved eksamen på det aktuelle emnet.

Kategorier for bruk av KI i eksamener og obligatoriske oppgaver ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet:

Kategori	Beskrivelse	Opplysningsplikt
1: Ingen KI-bruk	Alle deler av arbeidet med besvarelsen skal gjøres av studenten uten bruk av KI. Studenten skal heller ikke bruke KI-verktøy i de innledende fasene av arbeidet med oppgaven, som idemyldring, eller å få inspirasjon til tema og valg av problemstillinger.	Studenten må bekrefte at det ikke er brukt KI i egenerklæring ved innlevering.
2: KI til idemyldring og igangsetting av arbeid	KI som støtte til generelle aktiviteter som informasjonssøk, få oversikt over et tema og aktuelle problemstillinger, som samtalepartner i arbeidet med fagstoffet, til å drøfte vinklinger og fremstillinger av faglige tema er tillatt. All tekst og alle deler av den ferdige besvarelsen er produsert av studenten selv.	Studenten må bekrefte at all tekst og alle deler av besvarelsen er produsert av studenten selv. Fagmiljøet kan i eksamensoppgaven oppgi krav om at studenten beskriver hvordan KI er brukt, som et vedlegg til besvarelsen.
3: KI-støttet redigering	KI-verktøy kan brukes til å forbedre studentskapt arbeid, som støtte til oversettelse, språkvask og/eller tekstforbedring av tekst studenten har skrevet selv. Studenten er ansvarlig for det innleverte resultatet og må nøye evaluere alt KI-innhold.	Studenten må i vedlegg til oppgaven oppgi verktøy, versjon, hvordan KI-verktøyet er brukt, og begrunnelse for bruken. Fagmiljøet kan i eksamensoppgaven oppgi ytterligere krav til dokumentasjon.
4: KI-bruk til utvalgte deler av en besvarelse	Det er tillatt å bruke KI-verktøy som støtte til presentasjon av faglig innhold basert på egne data, resultater eller analyser.	Studenten må i besvarelsen oppgi verktøy, versjon, hvordan KI-verktøyet er brukt, og begrunnelse for bruken.

	Dette kan være ved hjelp fremstilling av figurer, grafer, bilder eller tabeller, og bruk av state of the art-verktøy innenfor ulike fagfelt. Studenten er ansvarlig for det innleverte resultatet og må nøye evaluere alt KI-innhold.	Fagmiljøet kan i eksamensoppgaven oppgi ytterligere krav til dokumentasjon.
5: Full KI-bruk	KI kan brukes gjennomgående som støtte til eksamensarbeidet på den måten studenten selv anser som nødvendig eller hensiktsmessig. Her kan KI brukes som en «co-pilot» for å oppfylle kriteriene satt for vurderingen, noe som muliggjør en samarbeidstilnærming med KI og kan øke kreativiteten. Studenten er ansvarlig for det innleverte resultatet og må nøye evaluere alt KI-innhold.	Studenten må i vedlegg til oppgaven oppgi verktøy, versjon, hvordan KI-verktøyet er brukt, og begrunnelse for bruken. Fagmiljøet kan i eksamensoppgaven oppgi ytterligere krav til dokumentasjon.

Retningslinjer for bruk av KI i eksamensbesvarelser og obligatoriske oppgaver ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet (KI-retningslinjer) utdyper bestemmelsene i eksamensreglementet ved SV.

Ressurssider om KI for studenter og ansatte ved UiB

Overordnet ressursside for bruk av KI ved UiB for studenter: [Verktøy basert på kunstig intelligens i utdanning | Studentsider | UiB](#)

Overordnet ressursside for bruk av KI ved UiB for ansatte: [Verktøy basert på kunstig intelligens i utdanning - for ansatte | For ansatte | UiB](#)

Overordnet ressursside om [Reielegheit og fusk | UiB](#)

UNIVERSITETET I BERGEN
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Institutt for økonomi

Institutt for informasjons- og medievitenskap

Institutt for sosialantropologi

Sosiologisk institutt

Institutt for politikk og forvaltning

Institutt for sammenliknende politikk

Institutt for geografi

Dato
13/03/2025

Referanse
2025/3570

Oppdaterte retningslinjer for bruk av KI-verktøy ved SV-fakultetet - innspillsrunde

Bakgrunn

UiBs nettside [Studenters bruk av kunstig intelligens | UiB](#) gir informasjon og overordnede rammer for bruk av KI-verktøy i studiene, men viser samtidig til at bruken av slike verktøy varierer stort utfra fagområdet. UiB legger til grunn at fagmiljøene selv vurderer bruken av slike verktøy på sine fagområder.

SV-fakultetet har tidligere utarbeidet [Veiledning om bruk av samtaleroboter ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet | Det samfunnsvitenskapelige fakultet | UiB](#) for å veilede sine studenter om bruk av KI-verktøy.

Behov for å oppdatere KI-veiledningen til studenter og ansatte

I tiden etter at SVs veileder ble tatt i bruk, har KI-verktøyene utviklet seg betydelig, og både studenter og ansattes kjennskap til de ulike verktøyene og hvordan de brukes har økt. Tall fra Studiebarometeret 2024 viser at SV-studentene allerede bruke KI i utstrakt grad, og at de yngste studentene bruker det mest. Vi har all grunn til å tro at bruken vil øke videre fremover.

Postadresse
Universitetet i Bergen
Det samfunnsvitenskapelige fakultet
Postboks 7800
N-5020 BERGEN

E-post:
post@uib.no

Organisasjonsnummer
874 789 542

Saksbehandler
Ranveig Lote
Telefon:55589963
Mobil:
E-post:Ranveig.Lote@uib.no

Med utvidet bruk og kunnskap om KI-verktøyene er det behov for en videreutvikling av veiledningen både til studenter og ansatte. Vi vet også at studenter generelt er usikre på hvor grensen går mellom tillat bruk og fusk.

Høringsrunde og prosess

I arbeidet med å oppdatere KI-retningslinjene har fakultetet sett til Det medisinske fakultet og Det juridiske fakultet ved UiB, i tillegg til noen av de andre universitetene (særlig NTNU og UiT). Prinsipper og utkast til KI-retningslinjer har vært drøftet med undervisningslederne i Utdanningsforum i februar og mars 2025.

Fakultetet sender nå retningslinjene på høring til fagmiljøene, **med tilbakemeldingsfrist 10. april.**

Oppdateringen av KI-retningslinjene skjer parallelt med at fakultetet reviderer utfyllende regler og forslag til eksamensreglement for SV-fakultetet. Instituttene vil motta eget høringsbrev om utfyllende regler og eksamensreglement innen kort tid. Eksamensreglement viser til at brudd på KI-retningslinjene kan bli regnet som fusk eller forsøk på fusk.

KI-retningslinjene, utfyllende regler og eksamensreglementet skal etter planen behandles i fakultetsstyret 10. juni.

Litt om forslaget som sendes på høring

En viktig funksjon for KI-retningslinjene er å gi studentene tydelige retningslinjer for bruk av KI og å samkjøre dette på en systematisk måte på tvers av fakultetet. Hensikten er at man har et felles regelverk for bruk av KI, slik at det er lett å orientere seg for studentene på tvers av emner og fag.

Et felles regelverk letter også arbeidet for den enkelte emneansvarlige, ved at informasjon og avklaringer omkring tillat KI-bruk er ivaretatt. Samtidig gir retningslinjene mulighet for at emner kan avvike fra de generelle KI-retningslinjene, der det er faglige grunner for dette. Dette kan bestemmes i emnebeskrivelsen.

Fakultetet vil jobbe med å finne tekniske løsninger for levering av egenerklæring for bruk av KI-verktøy.

Med vennlig hilsen

Knut Bjarne Hidle
Visedekan for utdanning

Lise Kristiansen
fung. studiesjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrifter.

This document has been electronically validated and therefore has no handwritten signatures.

Det samfunnsvitenskapelig fakultet

Dato
27.03.2025

Referanse
2025/3570

Svar fra Institutt for sosialantropologi - Oppdaterte retningslinjer for bruk av KI-verktøy ved SV-fakultetet

Viser til brev fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet, der dere ber om tilbakemelding på forslag til oppdaterte retningslinjer for bruk av KI-verktøy ved fakultetet. Her følger svar fra Institutt for sosialantropologi.

Det fremkommer i høringsbrevet at «*En viktig funksjon for KI-retningslinjene er å gi studentene tydelige retningslinjer for bruk av KI, og å samkjøre dette på en systematisk måte på tvers av fakultetet*». Instituttet opplever ikke at utkastet til nye retningslinjer for bruk av KI som har blitt presentert, vil gjøre det enklere for studenter, emneansvarlige eller sensorer å forstå når det er greit å bruke KI, til hva, og hvordan dette skal oppgis på innleveringer. Instituttet kan ikke se at retningslinjene oppfyller denne målsettingen i sin nåværende form, og oppfordrer til omfattende revideringer. Våre fire ankepunkter er:

1. Vi opplever det som viktig at retningslinjene struktureres rundt 4-5 grader/nivå for bruk av KI, med helt konkrete eksempler på bruk og hvordan dette skal oppgis i besvarelser. Dette er en modell som brukes ved Det medisinske fakultet på UiB samt andre institusjoner som UiT og NTNU, så man har modeller å bygge på. Undervisningsleder oppfattet det som bred enighet om dette da saken har blitt diskutert i Utdanningsforum tidligere. Samtidig viser vår diskusjon i Undervisningsutvalget (UU) på instituttet at undervisere og studenter foretrekker en slik modell. Da kan hvert enkelt emne velge på hvilket nivå de vil tillate bruk av KI på obligatoriske oppgaver og/eller eksamen. Dette vil gjøre det enklere for studenter og ansatte å orientere seg om hva som er tillatt, og det er nettopp dette med helt konkrete eksempler som studentene har etterspurt.
2. Retningslinjene er vage, generelle, og gir ikke mer utfyllende informasjon enn den nettsiden fakultetet allerede har om bruk av KI. Sentrale elementer fremstår mangelfullt definert følgelig helt åpent for fortolkning, og særlig punktene 6 og 7 er dypt problematiske.

Postadresse
Universitetet i Bergen
Institutt for sosialantropologi
Postboks 7800
N-5020 BERGEN

E-post:
post@uib.no

Organisasjonsnummer
874 789 542

Saksbehandler
Hilde Ellefsen
Telefon: 55 58 92 63
Mobil:
E-post: Hilde.Ellefsen@uib.no

- Dokumentet bruker upresise karakteristikker som 'forberedelsesfasen' og 'generelle aktiviteter', og skaper et kunstig og lite faglig orientert skille mellom forsknings-aktiviteter og mer skrive tekniske aktiviteter. I vår fagdisiplin, og antakeligvis flere på fakultetet, er det ikke et meningsfullt skille mange av aktivitetene som beskrives som 'forberedende' eller 'generelle' i dette dokumentet, og forskning. Alle aktiviteter som er listet under 6 er åpenbart fag- og emnespesifikke ferdigheter, ikke generelle, og er ikke så selvforklarende som dokumentet later som. Da blir dette mer forvirrende enn oppklarende for studentene å forholde seg til. Det samme kan sies om punkt 7.
 - KI presenteres i retningslinjene som en klart definert, uniformt fenomen, mens realiteten er at det er et utall forskjellige språkmodeller i omløp. Fakultetet bør reflektere rundt hvordan man stiller seg til ideologiske, samfunnsøkonomiske og miljømessige aspekter ved KI, og definere en linje om hvilke(n) som man vil anbefale studentene å bruke.
3. Vi synes også at det er problematisk at retningslinjene har en tone som oppfordrer til bruk av KI uten at det kombineres med en grundig, kritisk refleksjon rundt hvordan KI påvirker faglige prosesser og ferdigheter og hva slags potensielle problemer det er med bruk av KI. Instituttet kan ikke stille seg bak denne linjen, all den tid dokumentet har mangler klarhet og ikke tar høyde for disiplinspesifikke hensyn i tilstrekkelig grad. Vi er positive til at det sies klart at KI verktøy ikke regnes som en original kilde til data. Grunnen til det bør spesifiseres, og også brukes til å informere en mer kritisk refleksiv holdning til bruk av KI gjennom hele dokumentet.
4. Instituttet foreslår også at informasjon om bruk av KI på hvert enkelt emne ikke bør stå i emnebeskrivelsen, men at dette er informasjon som gis på Mitt UiB og i de konkrete oppgavene som gis, sånn at emneansvarlig kan ha en viss frihet til å vurdere hvordan obligatorisk oppgave og eksamen skal utformes når emnet er i gang, og ikke ett år i forveien.

I utgangspunktet tenker vi at disse retningslinjene er så vidt viktige for undervisning og forskning ved fakultetet at vi ville diskutert det med instituttet som helhet. Men gjeldende utkast er, etter vår vurdering, så vidt ufullstendig at det ikke er hensiktsmessig i denne runden. Vi foreslår derfor at ett nytt utkast utarbeides, og sendes på ny høringsrunde til instituttene.

Med vennlig hilsen

Geir Henning Presterudstuen
Undervisningsleder

Hilde Ellefsen
rådgiver

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Dato
10.04.2025

Referanse
2025/3570 - MALA

Institutt for økonomi – Innspill retningslinjer KI-verktøy ved SV fakultetet

Nedenfor følger Institutt for økonomi sine innspill til oppdaterte retningslinjer for bruk av KI-verktøy ved SV-fakultetet. Innspillene er utarbeidet av programstyret for BA, PROF og MA.

Instituttet er i utgangspunktet positiv til bruk av KI i eksamensbesvarelser og obligatoriske innleveringer, men mener de foreslåtte retningslinjene mangler en klar grenseoppgang mellom hva som er akseptabel bruk av KI og hva som ikke er det. Både innledningsvis: «Dersom KI-generert innhold utgjør en *betydelig*..., *kan sensor vurdere*... » og under punkt 9. åpnes det faktisk for at KI-generert tekst kan inngå i en eksamensbesvarelse. En slik åpning er uheldig. Det forsterker allerede tilstedeværende utfordringer med å avgjøre hva som er egenprodusert tekst og hva som ikke er det, og det åpner et betydelig rom for skjønn med hensyn til hvordan teksten samlet sett skal vurderes. Instituttet støtter intensjonen om å etablere retningslinjer som skal gjelde for hele fakultetet, og mener detaljer om bruk av KI i emnebeskrivelser bør unngås. Instituttet vurderte UiT (Norges arktiske universitet) sine retningslinjer som bedre operasjonaliserte enn forslaget til retningslinjer ved det Samfunnsvitenskapelige fakultet. Spesielt vurderte programstyret UiT sitt nivå 3 som informativt både for studenter og sensorer med tanke på at grensen går ved å opprette nytt innhold, men er delte i synet på om det skal være nødvendig å levere inn studentens originale arbeid.

I tillegg støtter instituttet punkt 8 i forslaget til nye retningslinjer som åpner for bruk av KI-verktøy til å lage tabeller, figurer, eller for koding for eksempel i R eller Stata der dette kan være hensiktsmessig, og at dette må beskrives i besvarelse/innlevering.

For å sikre selvstendig arbeid og samtidig unngå uheldig bruk av KI mener instituttet videre at studenten må kunne validere alt innhold ved hjelp av referanser og/eller egen analyse.

Vennlig hilsen

Tommy S. Gabrielsen
Instituttleder

Vennlig hilsen

Marianne Bø Larsen
Administrasjonssjef

Dato
10.04.2025

Referanse
2025/3570

Svar fra Institutt for politikk og forvaltning - Oppdater retningslinjer for bruk av KI-verktøy ved SV-fakultetet

Institutt for politikk og forvaltning takker for muligheten for å gi innspill til utkast til retningslinjer for bruk av KI-verktøy i eksamensbesvarelser og obligatoriske oppgaver ved fakultetet. Vi har følgende merknader:

- Instituttet er enig i behovet for et enkelt, men fleksibelt regelverk på tvers av instituttene. Studentene bør ha retningslinjer som er noenlunde likelydende og enkle å forholde seg til. Særlig når det gjelder sensur og fusk, er det viktig å ha klare og enhetlige retningslinjer og minimere potensialet for ulikebehandling. Mange studenter beveger seg mellom fag/emner og program (for eksempel når de har «frie» studiepoeng eller i lektorprogrammet. Et enhetlig regelverk bidrar til å unngå forvirring. Samtidig bør det være rom for variasjon på emnenivå, avhengig av læringsmålene.
- Instituttet støtter at KI-verktøy skal være tillatt i eksamensbesvarelser og obligatoriske oppgaver, forutsatt at det skjer innenfor gitte rammer. Disse rammene må kommuniseres tydelig til undervisere, sensorer og studenter. KI er allerede i bruk og vil være en sentral kompetanse i studentenes fremtidige arbeidsliv. Vi bør derfor legge til rette for at studentene lærer seg å bruke dette på en ansvarlig og faglig forsvarlig måte heller enn å forby det.
- Retningslinjene bør tydeliggjøre at KI kan brukes som *støtte*, men ikke som erstatning for eget arbeid. Selvstendighet er fortsatt et av de viktigste vurderingskriteriene i akademiske oppgaver, og det må kommuniseres tydelig til studentene.
 - Inspirasjon: https://www.uio.no/studier/ressurser/ki_student.html
- Vi er enige i at når KI-generert tekst, bilder, osv. er tillatt og brukes, må de kildehenvises, og at det må foreligge en egenerklæring ved eventuell bruk av KI i besvarelsen. Egenerklæringen bør

Postadresse
Universitetet i Bergen
Institutt for politikk og forvaltning
Postboks 7800
N-5020 BERGEN

E-post:
post@uib.no

Organisasjonsnummer
874 789 542

Saksbehandler
Cathrine Bustad
Telefon: 5558 3287
Mobil:
E-post: Cathrine.Bustad@uib.no

oppgi hvilken KI-tjeneste som er brukt, hvilken versjon, hvordan den ble brukt (for eksempel ideutvikling, språklig forbedring, oversettelse, interaktivt nettsøk, litteraturklassifisering, el.l), og studenten bør ha med en begrunnelse for bruken. Studenten bør samtidig oppfordres til å unngå å bruke KI i oppgaver som krever selvstendig analyse eller kritisk refleksjon over kilder, data og/eller argumenter.

- Inspirasjon: <https://taylorandfrancis.com/our-policies/ai-policy/>

- Punkt 6 i utkastet sier at: *KI som støtte til generelle aktiviteter som informasjons- og kildesøk, få oversikt over et tema og aktuelle problemstillinger, som samtalepartner i arbeidet med fagstoffet, til å drøfte vinklinger og fremstillinger av faglige tema, o.l. er tillatt. Denne typen bruk trengs ikke å oppgis i egenerklæringen. Vi er uenig i punkt 6*, og mener at all bruk av KI bør dokumenteres. Det er ofte vanskelig å skille mellom forberedelsesfasen og utformingen av selve oppgaven, slik utkastet til retningslinjer legger opp til.
- Flere institusjoner har tatt i bruk nivågradering for KI-bruk med konkrete eksempler på hvordan dette skal oppgis i besvarelser. Vi mener dette bør vurderes for vårt fakultet.
 - Eksempel fra UiT: <https://uit.no/eksamen> («KI og eksamen»)
 - Eksempel fra UK: <https://www.bristol.ac.uk/bilt/sharing-practice/guides/guidance-on-ai/using-ai-in-assessment/>
- Bruk av KI-detektorer bør ikke utelukkes helt, men dersom det skal nevnes i retningslinjene må det presiseres at det må brukes med stor forsiktighet fordi det kan gi feilaktige resultater. I stedet for å utelukke det bør UiB arbeide for å finne pålitelige løsninger for dette, og vurdere generelle råd til sensorer om hvordan KI-generert tekst kan avdekkes. Dette kan f.eks. inkluderes i sensorveiledninger.
- Vi er bekymret for at reglene som gjelder fusk er fragmenterte og vanskelig å navigere i. Med flere retningslinjer og regler – inkludert de som omhandler KI – blir kompleksiteten enda større. Informasjonen oppleves som både uklar og til tider motstridende. Det er derfor avgjørende å finne effektive måter å kommunisere både regler og retningslinjer på til alle involverte, dvs. både undervisere, sensorer og studenter. Dersom det etableres nye prinsipper og regler for fusk, bør disse integreres i den gjeldende regelsamlingen og gjøres lett tilgjengelige på ett samlet sted.

Med vennlig hilsen
Lise Hellebø Rykkja
Instituttleder

Cathrine Bustad Jensen
Seniorrådgiver

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Dato
10.04.2025

Referanse
2025/3570

Høringsinnspill oppdaterte retningslinjer for bruk av KI-verktøy ved SV-fakultetet Institutt for sammenliknende politikk

Høringsinnspillet er basert på en diskusjon i stabsmøte ved instituttet fredag 3. april og samtaler mellom instituttleder og undervisningsleder. Instituttet har et langt høringsinnspill.

Kommentarer til Retningslinjer for bruk av KI

Det er prisverdig at fakultetet er opptatt av klarere retningslinjer for bruk av KI. Institutt for sammenliknende politikk har allerede svært klare regler for bruk av KI under eksamen, men ingen retningslinjer for bruk av KI utover dette.¹ Umiddelbart virker det likevel ikke som innholdet i dokumentet som er sendt på høring bidrar til mer klarhet, kanskje snarere tvert imot. Retningslinjene bør bearbeides videre og det bør være helt klart hva som framstår som veiledning til ulike grupper for generell bruk og hva som er regler der brudd kan ha konsekvenser som fusk under eksamen. Det bør klarere skilles mellom retningslinjer for bruk av KI utenom på eksamen og regler for bruk av KI på eksamen. Instituttet mener at UiB og SV-fakultetet bør se til Universitetet i Tromsø som har gode og konkrete veiledere for fornuftig bruk av KI og klare regelalternativer for bruk av KI under eksamen.² Instituttet vil på det sterkeste advare mot at KI regler blir del av emnebeskrivelsene. Instituttet ønsker ikke at fakultetet skal gi retningslinjer til sensorer utover å stille krav til at instituttet gir sensorer retningslinjer. Instituttet ser et behov for retningslinjer for emneansvarlige, men disse bør ikke dreie som bruk av KI på eksamen.

Saken forespeiler et oppdatert regelverk for eksamen, og instituttet foreslår at dette må komme på plass før nye retningslinjer vedtas.

Kommentarer til bakgrunnen for saken

¹ Se reglene for bruk av KI ved alle emner ved Institutt for sammenliknende politikk her:

<https://www.uib.no/sampol/172252/retningslinjer-oppgaver-og-hjemmeeksamener>

² Vi viser til følgende sider for bruk av KI og regler for bruk av KI under eksamen: (veiledning for generell bruk)

<https://uit.no/om/kunstigintelligens> og (regler ved eksamen) https://uit.no/eksamen#modal_811784

Postadresse
Universitetet i Bergen
Institutt for sammenliknende politikk
Postboks 7800
N-5020 BERGEN

E-post:
post@uib.no

Organisasjonsnummer
874 789 542

Saksbehandler
Cathrine Bustad
Telefon: 5558 3287
Mobil:
E-post: Cathrine.Bustad@uib.no

I oversendelsesbrevet sies det at det er behov for en videreutvikling av veiledningen til studenter og ansatte. Utover å peke på at «studenter generelt er usikre», går oversendelsesbrevet ikke inn på en nærmere redegjørelse for hva behovet består i eller på hvilken bakgrunn det har oppstått et behov som har ledet fram til dokumentet som nå er sendt på høring. Ved Institutt for sammenliknende politikk opplever vi at studentene har god kunnskap om regler for bruk av KI under eksamen og vi har lokalt et annet virkelighetsbilde enn det som beskrives i oversendelsesbrevet. Instituttet er redd for at en implementering av retningslinjer som her beskrives vil være ødeleggende for det gode arbeidet instituttet har gjort med tanke på å kommunisere klare regler for KI-bruk overfor studenter.

For at usikkerhet skal kunne reduseres må først reglene bli tydeligere og enklere å forstå – for studenter faglig ansatte og administrativt ansatte (de siste er helt glemt i høringsutkastet). Deretter følger veiledning. Fakultetets tilnærming ser ut til å være den motsatte. Veiledningsdokument (retningslinjer) først, deretter reglene. Da risikerer vi at usikkerheten og forvirringen faktisk øker fordi de ulike dokumentene ikke harmonerer. Instituttet er særlig bekymret for at det skal publiseres retningslinjer og regler på overordnet nivå (fakultetet) som er i motstrid mot regler lokalt (instituttet) slik det nå kan åpnes opp for. Det vil kun skape forvirring, og særlig på institutter (som Sampol) som har restriktive regler for KI-bruk.

Instituttet savner også en nærmere forklaring på hva behovet består i. Ikke minst ville det være nyttig om fakultetet kunne formidle hvordan Den sentrale klagenemnd forholder seg til saker med KI-aspekt som fakultetet har fremmet. Avgjørelser fra klagenemnda vil være retningsgivende, og er en viktig tilbakemelding for instituttene, men nemndas behandling og avgjørelser når dessverre sjelden ned til instituttnivå. Dette skaper til stadighet merarbeid i fuskesaker både på institutt- og fakultetsnivå.

Videre savnes en oversikt over antall fuskesaker som involverer KI ved SV-fakultetet og utfallet av disse. Er forslaget til nye retningslinjer på noe vis motivert ut fra et administrativt ønske om å redusere antallet saker fakultetsadministrasjonen må behandle?

Retningslinjene er organisert i tre deler: 1) Bruk av KI-verktøy i eksamensbesvarelser og obligatoriske oppgaver, 2) For sensorer og 3) For emneansvarlige. Vi antar at 1) er rettet mot studenter, men det er ikke eksplisitt sagt. Målgruppen for retningslinjene bør klargjøres, jf. 2) og 3). Imidlertid er det et gapende hull i retningslinjene ettersom det mangler retningslinjer for hvordan administrasjonen skal forholde seg. Flere steder henvises det til at saker skal oversendes administrasjonen. Her hadde det vært nyttig også for sensorer og emneansvarlige om det var kjent hvilke retningslinjer administrasjonen har å forholde seg til.

Nærmere kommentarer til retningslinjenes del «Bruk av KI-verktøy i eksamensbesvarelser og obligatoriske oppgaver».

Retningslinjene framstår som vage og selvmotsigende, og samlet kan de leses som en radikal liberalisering av KI-reglene knyttet til eksamen og oppgaver.³ Allerede første avsnitt begynner med å si at det er tillatt å bruke KI-verktøy i arbeidet med eksamensbesvarelser og obligatoriske oppgaver. Avsnittet videre sier imidlertid at bruk av KI også kan regnes som fusk. Hovedinntrykket fra forslaget til retningslinjer er oppsummert at bruk av KI ved SV-fakultetet er tillatt, men også forbudt. Det bidrar ikke til klarhet for noen målgruppe, enten det er studenter, faglig ansatte, eksterne sensorer eller administrasjonen. Instituttet har mange kommentarer til det som står her, men anbefaler at SV-fakultetet ikke kommer med retningslinjer

³ Heretter vil «eksamen» dekke alle typer av skriftlige eksamener og obligatoriske oppgaver.

for bruk under eksamen (hvert fall ikke før nye regler er vedtatt), men heller kommer med klare retningslinjer og veiledning for bruk utenom eksamen slik UiT har gjort det. Når det gjelder regler for bruk under eksamen bør modellen til UiT velges. Våre kommentarer til det som står følger likevel under.

En annen utfordring med retningslinjene er at de åpner opp for bruk av KI under eksamen, men at unntak kan gjøres i emnebeskrivelser. Dette medfører at man vil ha (det som ser ut som veldig liberale) retningslinjer på overordnet nivå, og strengere regler på lokalt nivå som motsier teksten på overordnet nivå. Dette er ikke egnet til å klargjøre reglene for verken studenter eller ansatte. En utfordring vil også være at emner/programmer som har strenge regler for KI-bruk, som Institutt for sammenliknende politikk som ikke åpner for noe KI-bruk under eksamen, vil bli konfrontert av studenter som vil kunne påpeke at fakultetet har retningslinjer som er vesentlig mer liberale enn instituttet. Dette vil ikke bare føre til uklarheter, men skaper også en fare for konflikt og konstant press på liberalisering av lokale regler. Videre kan man oppleve å ha ulike regler i ulike emner på samme studieprogram. Dette bør unngås. Fakultetet bør heller oppfordre instituttene til å ha klare regler og stille krav til hvordan disse skal kommuniseres tilfredsstillende til studentene.

Retningslinjene opererer med begrepet «betydelig del av det samlede arbeidet». «Betydelig» er ullent og vagt og bidrar ikke til å gjøre retningslinjene klarere. Det er heller ikke til hjelp i behandling av KI-saker. Videre vises det til «kravet om faglig selvstendighet», men uten at det vises til hvor et slikt krav er hjemlet.

Retningslinjene sier i punkt 3 at «KI-generert tekst, bilde, grafer, videoer, m.m. regnes ikke som studentens eget arbeid og må kildehenvises på lik linje med annet stoff som studenten ikke har produsert selv.» Ut over spørsmålet om en retningslinje i betydningen veiledning, kan oppstille et krav, hadde det her vært greit om det tilføyes at sitattegn også skal benyttes for tekst sammen med kildehenvisning.

Punkt 4 sier at «KI-verktøy regnes ikke som en original kilde til fakta, og kan ikke siteres for faktaopplysninger.» I lys av at retningslinjene andre steder åpner for bruk av KI, så er det uklart hva fakultetet egentlig mener KI kan brukes til. Dette står også i motstrid til punkt 3.

Punkt 5 sier at «Ved innlevering av eksamensbesvarelser og obligatoriske oppgaver må det leveres et egenerklæringsskjema der det oppgis eventuell bruk av KI i besvarelsen.» Kommer dette i stedet for kravet i punkt 3 eller i tillegg til? Kan studenten velge å redegjøre for KI-bruk i egenerklæringsskjema heller enn i oppgaveteksten? Dette fremstår som uklart

I punkt 6 åpnes det for bruk av «KI som støtte til generelle aktiviteter som informasjons- og kildesøk, få oversikt over et tema og aktuelle problemstillinger, som samtalepartner i arbeidet med fagstoffet, til å drøfte vinklinger og fremstillinger av faglige tema, o.l. er tillatt.» Det står i motstrid til punkt 4 om at KI ikke er til å stole på. En veiledning må veilede på at bruk av KI-verktøy kan dikte opp kilder og hallusinerer «faktaopplysninger».⁴ Dette har man grunn til å tro blir et økende problem framover.⁵ Etter UiBs regelverk er det fusk å føre kilder som ikke eksisterer, uavhengig av om det er KI er brukt.

⁴ Se for eksempel den siste skandalen fra Tromsø: <https://www.khrono.no/forsker-ble-misbrukt-i-ki-skandale-na-skall-hjelp-kommunen-a-rydde-opp/956345>, eller denne alvorlige saken: <https://www.nrk.no/norge/nordmann-klager-chatgpt-til-datatilsynet-1.17348958>

⁵ Se f.eks. <https://www.nrk.no/norge/chatgpt-ga-nrk-russisk-propaganda-og-loy-om-det-1.17336672>, <https://www.axios.com/2025/03/06/exclusive-russian-disinfo-floods-ai-chatbots-study-finds> og denne <https://www.aftenposten.no/meninger/kommentar/i/qPwVOo/hvorfor-jeg-faar-fnatt-av-spraakmodeller>

Punkt 7: «Det er tillatt å bruke KI-verktøy som støtte til oversettelse, språkvask og/eller tekstforbedring av tekst studenten har skrevet selv. Slik bruk må oppgis i egenerklæringsskjema.» Dette står i motstrid til punkt 3 med krav om kildehenvisning i oppgaveteksten. Det skapes uklarhet om hvor grensen går mellom å bruke KI-generert tekst og KI-bearbeidet egen tekst. Uklarheten om hvor og hvordan KI-tekst skal dokumenteres – i oppgaveteksten med sitattegn og kildehenvisning eller i egenerklæringsskjema – gjøres også større ved dette punktet. Hvordan skal studenten dokumentere egen tekst som er brukt som input til oversettelse, språkvask eller tekstforbedring? Skal det vedlegges fullstendig protokoll over inputtekst og KI-output for alle deler av oppgaven der KI er brukt? Slik gjøres det ved UiT, men vi tror ikke sensorer vil ønske å ta på seg merarbeidet med å sjekke opp i all denne dokumentasjonen ved eksamen.

Punkt 8 står i motstrid til punkt 3.

I punkt 9 mangler henvisning til bruk av sitattegn for tekst som ikke er studentens egen. Dokumentet ser gjennomgående ut til å basere seg på en antakelse om at kildehenvisning er tilstrekkelig.

For å unngå misforståelser, bør det klargjøres at tilsvarende krav gjelder for andre referansestiler enn APA7 og utformes etter den respektive stils format.

Ved Institutt for sammenliknende politikk er ikke bruk av KI tillatt ved eksamen i det hele tatt, heller ikke til språkvask. Pr nå ønsker instituttet å fortsette å ha det slik, men vi utelukker ikke endringer framover. Utfordringen for instituttet med retningslinjene slik de nå er skrevet, er at fakultetet ser ut til å åpne for bred bruk av KI under eksamen, men at instituttet kan ha unntak i emnebeskrivelsene. Bruk av emnebeskrivelsene til dette formålet er svært uheldig. Disse inkluderer ikke regler for hva som er annen form for fusk (som f.eks. å kjøpe en eksamensbesvarelse) og de bør ikke inneholde KI-regler heller. Selv om instituttet kan ha egne regler andre steder enn i emnebeskrivelsen, slik instituttet har det nå (støttet i regler for fusk og plagiat ved UiB), så vil institutt og fakultet ha motstridende regler og retningslinjer som studentene konfronteres med. Dette vil øke uklarheten, ikke redusere den. Modellen valgt ved UiT løser alle disse utfordringene.

Kommentarer til delen For sensorer

Instituttet foretrekker at instituttet gir instruksjoner til sensorer i henhold til de lokale regler for bruk av KI som finnes på de enkelte emner/program/institutt. På det viset vil retningslinjer til sensorer være tilpasset regler og retningslinjer som gjelder på det enkelte emne/program/institutt. Instituttet mener at fakultetet kan stille krav til at instituttene gir sensorer informasjon om de relevante retningslinjer/regler instituttet/programmet/emnet har, men utover dette bør ikke fakultetet gi informasjon til sensorene. Nedenfor følger kommentarer til innholdet i høringsinnspillet.

Uklarhetene fra dokumentets første del gjentas her. Videre henvises det emnebeskrivelser og «Videre vil eksamensoppgaven for emnet gi tydelig informasjon om hvilke retningslinjer som gjelder for bruk av KI.» Hvor er slike krav til emnebeskrivelser og eksamensoppgavetekster nedfelt? Et veiledningsdokument bør henvise til regelsettet.

Det bemerkes også at det fra eksamensoppgaven forventes «tydelig informasjon». Hvorfor kan ikke fakultetets dokument formidle like tydelige forventninger? Og er forventninger å regne som regler som kan få fuskekonsekvenser? Instituttet mener for øvrig at det ikke bør dupliseres informasjon om KI i

emnebeskrivelser og i eksamensoppgavene. Regler for bruk av KI bør ligge et annet sted, f.eks. på en nettside.

Det vage «betydelig del av det samlede arbeidet» gjentas, uten at det presiseres hva «betydelig» er. Kan sensor selv definere det? Vi vet fra plagiatsaker at det er innarbeidet terskelverdier/prosentsatser for hvor mye plagiat som regnes som akseptabelt (uten at dette er hjemlet i noen regler for fusk og plagiat) og frykter at det samme skjer med bruk av KI-tekst.

Dokumentet sier at «KI-detektorer kan ikke brukes». Det er ikke riktig, KI-detektorer kan utvilsomt brukes. Nytteverdien og dokumentasjonsverdien er noe annet. Retningslinjen mener nok her å si at «KI-detektorer skal ikke brukes». Instituttet ønsker likevel en nærmere juridisk vurdering av dette siden Sikt har fått en juridisk vurdering knyttet til opphavsrett og bruk av plagiatkontroll i Inspira.⁶ Det er ikke urimelig å tenke seg at denne juridiske vurderingen også dekker bruk av KI-detektorer, og instituttet ber fakultetet, ev. UiB, få en juridisk vurdering av dette.

Dokumentet sier at «Studentens innleverte tekst er beskyttet av opphavsrett og verken sensor eller UiB har anledning til å dele studentens data med andre uten studentens samtykke.» En slik streng linje må vel da bety at sensorer heller ikke kan dele innlevert tekst med administrasjonen uten studentens samtykke og at ulike deler av administrasjonen heller ikke kan dele innlevert tekst. Det vil da umuliggjøre saksbehandling av KI-saker. Vi undres over hvor fakultetet har denne forståelsen av opphavsrett fra og stiller oss tvilende på om forståelsen er gyldig for den interne saksbehandlingen av eksamensbesvarelser og obligatoriske oppgaver. Instituttet ber om en avklaring fra fakultetet på dette punktet.

«Som sensor har du ikke anledning til å bruke KI-verktøy til å gjøre sensurvedtak (sette karakter) på eksamensbesvarelser.» Anledningen er jo der, men igjen blander dokumentet sammen veiledning og regelverk. En formulering om at sensor ikke skal benytte KI-verktøy til sensurvedtak hører hjemme i et regelsett.

Vi undres over det som står i avsnittet «Kjennetegn på KI-generert innhold i studentbesvarelser». Hvilken nytte har dette? Kan disse kjennetegnene benyttes som argumentasjon/dokumentasjon for at KI er benyttet? Mange av punktene rammer dessuten retningslinjene selv (generiske formuleringer og rigid struktur, forholder seg ikke tydelig til tema, osv). Igjen, instituttet mener at fakultetet ikke skal felle ned retningslinjer for sensorer, dette ansvaret ligger på instituttet.

Kommentarer til delen For emneansvarlige

En stor del av innholdet er gjentakelser fra tidligere deler og kommentarene vi har gjelder tilsvarende. Instituttet kan se en nytte i en veileder for emneansvarlige når det gjelder KI, men denne bør ikke omhandle eksamen, men heller konkrete tips om hvilke KI-program UiB anbefaler og til hvilket bruk, hvilke programmer UiB fraråder, hva som er lovlig og hva som ikke er lovlig bruk. Nedenfor følger våre kommentarer til det som står i høringsutkastet.

Også denne delen inneholder instruks mer enn veiledning. Vi stiller oss tvilende til at emneansvarlige skal pålegges å «henvende seg til studieadministrasjonen, med en beskrivelse av de forholdene som begrunner mistanken» all den tid saken forholder seg så vag og uklar som det som framkommer i forslaget til

⁶ Se her: <https://www.khrono.no/sikt-mener-plagiatkontroll-er-lovlig-bommer-fullstendig-sier-advokat/870791>

retningslinjer og med kun beskrivelse av hvilke redskaper som ikke er tillatt benyttet som dokumentasjon. Vi stiller oss også tvilende til at «Saken vil deretter følges opp som en mistanke om fusk, og evt. oversendes fakultetet for nærmere vurdering.» Da særlig fordi retningslinjene for hvordan administrasjonen skal forholde seg mangler. Vi spør videre hvilken kompetanse fakultetet har til å behandle slike saker. Til slutt lurer vi på hvorfor dette er under overskriften til «emneansvarlige» når dette angår sensurarbeid.

Oppsummering

Vi setter pris på at fakultetet tar fatt i KI-problematikken, men mener dokumentet med retningslinjer ikke er modent for vedtak. Et nasjonalt utvalg jobber nå med å lage råd til bruk av KI ved universiteter og høyskoler, og en anbefaling kan være å vente til disse er klare.⁷ Retningslinjene bør bearbeides videre med tanke på klarhet og tydelig skille mellom hva som er veiledning for bruk og hva som er bindende regelverk under eksamen. Det er også klart at nye regler bør komme først, og at arbeidet med retningslinjer kan tas opp når nye regler som er forespeilet, er vedtatt.

Når det gjelder veiledning for bruk utenom eksamen, bør den bli mer konkret med tanke på formål for bruk, hvilke software som anbefales og hvilke som frarådes, hva som er tillatt og ikke tillatt gitt regler om opphavsrett, m.m. Instituttet anbefaler fakultetet å se til UiT sine veiledninger.

Når det gjelder hva som kan regnes som fusk under eksamen (av alle typer), vil det avhenge av hva som allerede er nedfelt i regelverk. Regelverk og veiledning må ses i sammenheng og utformes i sammenheng. Nytt regelverk må komme først. Med tanke på fuskesaker, legger vi til grunn at en sak står svakere om man bare har veiledning å vise til, men sterkere om man i tillegg har et klart og tydelig regelverk.

Instituttet støtter at det legges opp til at institutter og emner kan tillate ulik grad av KI bruk under eksamen. Det er slik det praktiseres i dag. Det fordrer at informasjonen som gis på overordnet nivå (UiB og fakultet) ikke er i motstrid til lokale regler. En meget god løsning for KI regler under eksamen, er igjen UiT som beskriver fem ulike nivåer for KI bruk som institutter/program/emner kan velge. Om en slik løsning velges så risikerer vi ikke at lokale regler motsier overordnede (og mer liberale) retningslinjer. En slik løsning gjør det også lettere å kommunisere klare regler til studentene.

Med vennlig hilsen

Leiv Marsteintredet
Instituttleder

Cathrine Bustad Jensen
Seniorrådgiver

⁷ <https://www.khrono.no/nytt-utvalg-skal-gi-rad-om-kunstig-intelligens-i-hoyere-utdanning/954045>

Ranveig Lote

Dato
10.04.2025

Referanse
2025/3570

Svar fra Institutt for geografi: Høringsinnspill til oppdaterte retningslinjer for bruk av KI-verktøy ved SV-fakultetet

Institutt for geografi har diskutert forslaget til oppdaterte retningslinjer på møte i undervisningsutvalget og på stabsmøte. Vi har i tillegg invitert studentene til å komme med innspill. Følgende tilbakemeldinger er basert på dette.

Instituttet støtter initiativet som er tatt da behovet for tydelige retningslinjer er stort og det haster å få disse på plass. Vi er enig i at felles retningslinjer for fakultetet er ønskelig, samtidig ser vi nødvendigheten av at enkeltemner kan ha egne behov. Når det gjelder oppbygning av teksten, synes vi det er nyttig å ha egne avsnitt som retter seg mot studenter, emneansvarlige og sensorer.

Hovedformålet med retningslinjene må være at studentene får en tydelig forståelse av hva som er lov og ikke når det gjelder bruk av KI i egne studier, og da spesielt i forhold til formative og summative vurderingsformer. Studentene våre bekrefter at det per nå oppfattes som usikkert og utydelig hva som er tillatt og ansett som riktig bruk av KI på UiB, og de er derfor svært positive til dette arbeidet. Imidlertid mener vi at de foreslåtte retningslinjene ikke er enkle og tydelige nok slik de er formulert nå.

I starten av teksten bør det være en tydelig avklaring av hvilke typer KI retningslinjene gjelder. Formuleringen i 2. avsnitt antyder at retningslinjene gjelder bruk av språkmodeller: «Bruk av KI-generert tekst (eller annet innhold) innebærer at man bruker tekst som et KI-verktøy har utarbeidet.» Denne definisjonen er for uklar, da den ikke avklarer hva som gjelder «annet innhold» eller hva et KI-verktøy er. KI er et stort felt og ulike KI-baserte tilnærminger er *state of art*-metoder innen flere fagfelt (eks som bruk til transkribering, oversettelse, mønstergjenkjenning og modellering). Det blir usikkert for leseren om dette går inn under «annet innhold» eller vil bli regnet som fusk, noe vi i så fall mener er feil vei å gå. Dette griper også inn i punkt 8 der formuleringen nå sier at KI ikke kan brukes til analyser; altså om man bruker *state of art*-metodikk blir det i utgangspunktet regnet som fusk. Hvis retningslinjene kun gjelder bruk av tekst - og samtaleverktøy bør det sies eksplisitt, evt. henvises til samme definisjon som er gitt på UiBs hovedinformasjonsside.

Postadresse
Universitetet i Bergen
Institutt for geografi
Postboks 7800
N-5020 BERGEN

E-post:
post@uib.no

Organisasjonsnummer
874 789 542

Saksbehandler
Grethe Meling
Telefon: 55589073
Mobil:
E-post: Grethe.Meling@uib.no

I instituttets gjennomgang av retningslinjene har vi også sett på eksempler fra andre universiteter og fakulteter. Vi mener et nivåbasert system som er innført på UiT og Medisinsk fakultet, UiB, er ønskelig også ved SV-fakultetet. Studentene sier i sitt innspill følgende om UiT sin tilnærming: «flere [av de fremmøtte studentene] syntes dette hørtes ut som et bedre alternativ. Dette fordi det virket som en god måte for studentene og sensorene å være samkjørte om hva det vil si å bruke KI og til hvilken grad - altså mer konkret og forståelig, der nivåene danner felles forståelse for hva som er lite/mye og tillatt bruk.»

Fordelen med et slikt nivådelt system er også at det er enkelt å forklare hva som kreves av dokumentasjon på de ulike nivåene. Det vil gjøre det enkelt å utarbeide skjema for egenerklæring og for studentene å vite hva som er nødvendig dokumentasjon. Ved gjennomlesning av det eksisterende forslag er det svært uklart hva studentenes egenerklæring skal inneholde. Dokumentasjon av bruk KI er i utgangspunktet ikke nevnt i retningslinjene, men vi mener dette er ønskelig å innføre. Igjen mener vi det bør sees til Tromsø, og spesielt vil det være hensiktsmessig og arbeidsbesparende i saker med mistanke om juks at studentens originale arbeid uten KI-innhold må leveres i et vedlegg.

I punkt 2 står det at «For disse emnene vil dette være oppgitt i emnebeskrivelsen.» Det mener vi er lite hensiktsmessig. Emner som har andre retningslinjer, må kunne oppgi dette sammen med annen emneinformasjon på mitt.uib.

Instituttet mener fakultetet har tatt et prisverdig initiativ, men retningslinjene slik de foreligger nå trenger mer bearbeiding for å oppnå formålet om «å gi studentene tydelige retningslinjer for bruk av KI». Vi mener en nivådelt modell med tydelige avklaringer, eksempler og krav til dokumentasjon er veien å gå.

Med vennlig hilsen

Gidske Leknæs Andersen
undervisningsleder

Grethe Meling
rådgiver

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Referanse

2025/3570

Dato

11.04.2025

Høringssvar fra Sosiologisk institutt til «Oppdaterte retningslinjer for bruk av KI-verktøy ved SVfakultetet - innspillsrunde

Sosiologisk institutt vil berømme fakultetets initiativ for opprydning og avklaring vedr bruk av KI for studenter og sensorer. Det gir mening å ha to ulike sett av retningslinjer, selv om det selvsagt må være et tett samsvar mellom disse.

Vi leser det utsendte dokument som del av en tidlig fase i denne prosessen og ikke som et konkret forslag. Vi vil derfor på dette stadiet ikke gå i stor detalj, men anføre følgende:

- Det bør etableres en tydeligere klarhet hva gjelder de formelle/lovmessige *reglene* på feltet, før det gir mening å spesifisere *retningslinjer* i stor detalj.
- Det bør tas en prinsipiell diskusjon rundt hvilket nivå regler/retningslinjer vedr. KI skal ligge på. Særlig trengs en tydelig rolle-avklaring mellom fakultet og instituttnivå. Om f.eks fakultetets retningslinjer er liberale (slik en kan tolke utkastet), vil det potensielt innskrenke instituttenes frihet til å sette strengere retningslinjer lokalt.
- Regler/retningslinjer på både fakultet og institutt må ha et klart samsvar med de nasjonale/institusjonelle regler. Det vil være lite hensiktsmessig å sende fuske-saker videre opp i systemet, om disse dernest vurderes på sentralt nivå (Den sentrale klagenemnd) ut fra helt *andre* kriterier enn de man har fastsatt lokalt.

Sosiologisk institutt mener fakultetets initiativ i saken er prisverdig, men at det utsendte utkast til retningslinjer er umodent for vedtak pr nå. Vi ser frem til å se et nytt utkast, og velger å avstå fra mer detaljerte kommentarer inntil ovenstående punkter er mer avklart.

Vennlig hilsen

Kristoffer Chelsom Vogt
instituttleder

Charlotte Lillefjære-Tertnæs
administrasjonssjef

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte